

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 28Cb/70/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119214015
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Wilková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2022:6119214015.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Janou Wilkovu v právnej veci žalobcu: Slovchmeľ - družstvo, so sídlom Horná Streda č. 559, IČO: 00 493 490, právne zastúpený: Mgr. Milan Petráš, so sídlom Einsteinova 23, Bratislava, IČO: 37 928 473, proti žalovanému: RD KRAKOVANY, s.r.o., so sídlom Hlavná 103/101, Jaslovské Bohunice, IČO: 48 124 567, právne zastúpený: JUDr. Juraj Hladký, so sídlom Kominárska 2,4, Bratislava, IČO: 42 268 141, o zaplatenie sumy 9.469,51 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 8 815,86 eur spolu s úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 8 815,86 eur od 25. 01. 2020 do zaplatenia, to všetko do troch dní.

II. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100% trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 25.01.2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 9.469,51 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 9.469,51 eur od 16.01.2018 do zaplatenia a náhrady trov konania.

1.1. Svoj žalobný návrh odôvodnil tým, že dňa 22.07.2015 uzatvoril žalovaný ako dlžník so spoločnosťou Aspin, a.s., IČO: 36 331 937 ako veriteľom zmluvu o pôžičke, na základe ktorej spoločnosť Aspin, a.s. poskytla spoločnosti žalovaného pôžičku vo výške 150 000 eur. Na základe zmluvy o pôžičke sa poskytnutá pôžička spolu s úrokmi stala splatnou 01.08.2017. Spoločnosť Aspin, a.s. postúpila pohľadávku spolu s príslušenstvom na žalobcu, čo bolo spoločnosti žalovaného zo strany spoločnosti Aspin, a.s. oznámené. Žalovaný uhradil žalobcovi časť svojho splatného záväzku spolu vo výške 182.750 eur. Žalobca eviduje voči žalovanému ku dňu podania žaloby dlžnú sumu vo výške 11.308,70 eur, ktorá pozostáva z istiny vo výške 9.469,51 eur, úrokov ku dňu podania žaloby vo výške 967,99 eur a úrokov z omeškania ku dňu podania žaloby vo výške 871,20 eur. Poskytnutú pôžičku mal žalovaný splatiť dňa 31.07.2017 spolu s dohodnutými zmluvnými úrokmi vo výške 10 % p.a. z dlžnej sumy. Prvú splátku dlžnej sumy vo výške 35.000 eur uhradil žalovaný dňa 21.11.2017. V tom čase evidoval žalobca voči žalovanému dlžnú sumu vo výške 189.612,50 eur, z čoho istina predstavovala sumu 150.000 eur, zmluvné úroky predstavovali sumu 35.375 eur a úrok z omeškania (vo výške 9 % p.a.) sumu 4.237,50 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný pri úhrade neurčil inak (uviedol iba, že sa jedná o čiastočnú splátku pôžičky), započítal žalobca úhradu dlžnej sumy v prvom rade voči úrokom z omeškania a následne voči zmluvným úrokom (§ 330 ods. 2 Obchodného zákonníka). Druhú splátku dlžnej sumy vo výške 145.000 eur (uhradený v dvoch tranžiach vo výške 30.000 eur a 115.000 eur) uhradil žalovaný dňa 22.12.2017. V tom čase evidoval žalobca voči žalovanému dlžnú sumu vo výške 157.066,67 eur, z čoho istina predstavovala sumu 150.000 eur, zmluvné úroky predstavovali sumu 5.904,17 eur a úrok z omeškania sumu 1.162,50 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný pri úhrade neurčil inak (pri splátke vo

výške 30.000 eur žalovaný uviedol, že sa jedná splátku zmluvného úroku, pri sume 115.000 eur uviedol iba, že sa jedná o splátku pôžičky), žalobca započítal úhradu dlžnej sumy v prvom rade voči úrokom z omeškania, následne voči zmluvným úrokom a následne voči dlžnej istine. Tretiu splátku dlžnej sumy vo výške 2.750 eur uhradil žalovaný až 15.01.2018. V tom čase evidoval žalobca voči žalovanému dlžnú sumu vo výške 12.219,51 eur, z čoho istina predstavovala sumu 12.066,67 eur, zmluvné úroky predstavovali sumu 80,44 eur a úrok z omeškania sumu 72,40 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný pri úhrade určil, že sa jedná o splátku úrokov z omeškania, žalobca započítal úhradu dlžnej sumy v prvom rade voči úrokom z omeškania, následne voči zmluvným úrokom a následne voči dlžnej istine.

2. Upomínací súd vo veci vydal dňa 21.05.2019 v skrátrenom konaní platobný rozkaz sp. zn. 23Up/62/2019, ktorým žalobnému návrhu v plnom rozsahu vyhovel a voči ktorému žalovaný podal odpor, v ktorom namietal, že má voči žalobcovi všetky záväzky z titulu zmluvy o pôžičke zo dňa 22.07.2015 (a zmluvy o postúpení pohľadávky) uhradené, a to s poukazom na to, že dňa 20.11.2017 došlo zo strany žalovaného k úhrade istiny v sume 35.000 eur, dňa 22.12.2017 došlo zo strany žalovaného k úhrade zostávajúcej časti istiny v sume 115.000 eur, dňa 22.12.2017 došlo zo strany žalovaného k úhrade zmluvných úrokov v sume 30.000 eur, dňa 12.01.2018 došlo zo strany žalovaného k úhrade úrokov z omeškania v sume 2.750 eur. Veriteľovi nevzniká súčasný nárok na zmluvné úroky aj úroky z omeškania po dni splatnosti pôžičky. Do splatnosti pôžičky má veriteľ nárok iba na zmluvné úroky a po splatnosti pôžičky iba na úroky z omeškania. Uvedený výklad sa opiera o judikatúru súdov. Opačný výklad by znamenal neprimerané dvojité úročenie tej istej istiny. Zároveň právny vzťah zo zmluvy o pôžičke v danom prípade je občianskoprávnym vzťahom (nešlo o právny vzťah súvisiaci s podnikaním žalovaného, peňažné prostriedky si spoločnosť požičiavala na nadobudnutie majetkového podielu v poľnohospodárskom družstve, nie na podnikateľskú činnosť spoločnosti, nešlo o úver), úroková sadzba úrokov z omeškania je preto vo výške 5 % z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania do dňa zaplatenia dlžnej sumy. Dlžník pri čiastočných pleniach určil celkom jasne, čo plní. Jednak v samotných platbách (v poznámke) a jednak listom, ktorý žalobcovi odoslal a kde presne definoval čo kedy, v akej sume a prečo plnil. Žalovaný tak má voči žalobcovi riadne splnenú tak istinu, ako aj zmluvné úroky a úroky z omeškania.

3. Žalobca v replike k odporu žalovaného uviedol, že žalovaný nemá voči žalobcovi riadne uhradené všetky záväzky z titulu zmluvy o pôžičke. Žalovaná dlžná suma sa líši od sumy žiadanej žalobcom vo výzve zo dňa 09.08.2018, vzhľadom na korekciu žalobcu pokiaľ ide o dlžnú sumu voči žalovanému, zohľadňujúc oneskorenú úhradu časti dlžnej sumy vo výške 2 750 eur zo strany žalovaného. Právny vzťah zo zmluvy o pôžičke je v danom prípade obchodnoprávnym vzťahom. Dlžník v čase plnenia záväzku jasne neurčil čo plní.

4. Okresný súd Trnava rozhodol vo veci dňa 17.12.2019 rozsudkom sp. zn. 28Cb/70/2019-62, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 2.513,96 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol. Zároveň zložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 59,38 %.

5. Na základe odvolania podaného žalobcom aj žalovaným Krajský súd v Trnave uznesením č.k. 21Cob/33/2020-124 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej, v napadnutej vyhovujúcej časti o zaplatenie 134,78 eur a v časti trov konania zrušil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to predovšetkým so zmluvou o pôžičke zo dňa 22.07.2015, zmluvou o odplatnom postúpení pohľadávky zo dňa 30.11.2016, Oznámením o postúpení pohľadávky, výpismi z bankového účtu žalovaného, ako aj s obsahom celého spisového materiálu a dospel k nasledovným skutkovým a právnym záverom:

7. Právny zástupca žalobcu v konaní uviedol, že veriteľ Aspin, a.s. poskytol finančné prostriedky v dohodnutej výške 150.000 eur prevodom na účet dlžníka dňa 27.07.2015. Dňa 21.11.2017 prijal žalobca na svoj účet od žalovaného sumu 35.000 eur s poznámkou „pôžička splátka čiastočná“. Dňa 22.12.2017 prijal žalobca na svoj účet od žalovaného sumu 30.000 eur s poznámkou „pôžička splátky zmluvný úrok“. Dňa 22.12.2017 prijal žalobca na svoj účet od žalovaného sumu 115.000 eur s poznámkou „pôžička splátka 2. časť“. Dňa 15.01.2018 prijal žalobca na svoj účet od žalovaného sumu 2.750 eur s poznámkou „pôžička úroky z omeškania“. Pri výpočte dlžnej sumy žalobca vychádzal zo stavu, že aj

po splatnosti pôžičky, ktorá nastala 31.07.2017, nesplatenú sumu istiny aj naďalej úročil dohodnutým zmluvným úrokom 10 % p. a. a zároveň nesplatenú sumu istiny úročil aj úrokom z omeškania v zmysle nariadenia vlády č. 21/2003 Z.z. Prvú čiastočnú splátku záväzkov z pôžičky prijal žalobca od žalovaného 21.11.2017. Pre žalobcu v momente prijatia finančných prostriedkov bola z hľadiska ustanovenia § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka rozhodujúca informácia, ako má toto prijaté plnenie započítať k celkovému záväzku. Keďže pri platbe bola poznámka „pôžička splátka čiastočná“, žalovaný považoval uvedenú informáciu za všeobecnú informáciu bez určenia plnenia len vo vzťahu k pôžičke ako celku (keďže pôžička už v tom čase predstavovala dlh na istine, dlh na zmluvných úrokoch ako aj dlh na úrokoch z omeškania), čím nadobudol presvedčenie, že žalovaný nejednoznačne a neurčito určil svoju vôľu, akým spôsobom je potrebné zo strany žalobcu poskytnuté plnenie započítať, preto započítal úhradu dlžnej sumy v prvom rade voči úrokom z omeškania a následne voči zmluvným úrokom. Obdobne žalobca postupoval aj pri ďalších čiastočných plneniach, ktorá prijal na svoj účet od žalovaného dňa 22.12.2017 v dvoch tranžiach vo výške 30.000 eur a 115.000 eur. Vzhľadom na to, že žalovaný pri úhrade neurčil inak (pri splátke vo výške 30.000 eur žalovaný uviedol, že sa jedná o splátku zmluvného úroku, pri sume 115.000 eur uviedol iba, že sa jedná o splátku pôžičky), žalobca započítal úhradu dlžnej sumy v prvom rade voči úrokom z omeškania, následne voči zmluvným úrokom a následne voči dlžnej istine. Spôsob započítavania plnení žalovaného prijatých dňa 22.12.2017 už musel byť ovplyvnený spôsobom započítania plnenia žalovaného z 21.11.2017. Takže aj keď žalovaný určil, že plnenie v sume 30.000 eur je určené na zmluvné úroky, v tom čase už žalobca evidoval voči žalovanému dlh na zmluvnom úroku len vo výške 5.904,17 eur, preto žalovaný musel započítať plnenie v plnej výške na žalobcom evidovaný dlh na zmluvnom úroku a následne na úrok z omeškania a istinu. V prípade prijatia ďalšieho plnenia v sume 2.750 eur z 15.01.2018 žalobca vzhľadom na jednoznačnosť prejavu vôle na strane žalovaného o účele plnenia (úroky z omeškania), započítal toto plnenie v sume 2.750 eur na úroky z omeškania. Zároveň je neprípustné, aby neurčitosť prejavu vôle žalovaného pri prvom čiastočnom plnení bola na škodu žalobcu. Žalobca je presvedčený, že kumulácia úrokov a úrokov z omeškania je prípustná. Občiansky zákonník zmluvné úroky nijakým iným spôsobom neobmedzuje ani nekladie nijaké iné požiadavky na dohodnuté úroky. Obmedzenia vo vzťahu k zmluvným úrokom preto možno hľadať najmä v súbehu s použitím ustanovenia § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka, ktoré istým spôsobom obmedzujú výšku dohodnutého úroky z poskytnutej pôžičky. Žalobca ďalej uviedol, že vzhľadom na vývoj judikatúry je presvedčený, že kumulácia úrokov tak podľa zmluvy o pôžičke ako aj podľa úverovej zmluvy je prípustná. Kumulácii úrokov aj po splatnosti pôžičky nebráni ani nijaké ustanovenie zmluvy o pôžičke z 22. 7. 2015, ako sa to snaží navodiť žalovaný. Vo vzťahu k otázke kumulácie úrokov žalobca poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo 16. 6. 2020 a neskoršie rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo/94/2019 z 18. 8. 2020. Neobstoja tvrdenia žalovaného, že z lexikálneho hľadiska pôžička = istina. Podľa Súčasného slovníka slovenského jazyka, ktorý je kodifikačnou príručkou, „istina je požičaná suma peňazí, z ktorej banka počíta výšku úrokov a ktorá sa splácaním znižuje; suma tvoriaca základ pôžičky.“ Stotožňovať preto na základe gramatického výkladu pojem pôžička s pojmom istina nie je možné.

8. Právny zástupca žalovaného v konaní uviedol, že k poskytnutiu pôžičky (pripísanie na účet žalovaného) došlo dňa 28.7.2015. Dňa 16.11.2017 došlo zo strany žalovaného k úhrade istiny v sume 35.000 eur. Dňa 22.12.2017 došlo zo strany žalovaného k úhrade zostávajúcej časti istiny v sume 115.000 eur. Dňa 22.12.2017 došlo zo strany žalovaného k úhrade zmluvných úrokov v sume 30.000 eur. V zmysle Čl. II. odseku 2.1. Zmluvy o pôžičke boli dohodnuté úroky vo výške 10 % ročne. Úroky tak predstavujú 10 % ročne zo sumy 150.000 eur od 29.07.2015 do splatnosti pôžičky (31.07.2017) sumu 30.123,29 eur. Žalovaný počítal úroky od 01.08.2015, nakoľko medzi štatútarmi dlžníka a veriteľa bolo dohodnuté, že pôžičku poskytne až k 31.07.2015. K poskytnutiu pôžičky zo strany veriteľa tak došlo o pár dní skôr, čo žalovaný zistil z výpisu z účtu až keď ho súd vyzval na oznámenie dňa poukázania pôžičky. Skoršie poskytnutie pôžičky (ako bolo dohodnuté) by nemalo byť na ťarchu žalovaného (dlžníka). Dňa 12.01.2018 došlo zo strany žalovaného k úhrade úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 150.000 eur od 01.08.2017 do 16.11.2017 v sume 2.198,63 eur a zo sumy 115.000 eur od 17.11.2017 do 22.12.2017 v sume 551,37 eur. Žalovaný jasne určil, čo jednotlivými platbami plní a to jednak v označení platieb (v poznámke), jednak samostatným listom, ktorý po uskutočnení daných platieb odoslal žalobcovi a žiadal ho o vrátenie zabezpečovacej zmenky z dôvodu úplnej úhrady dlžnej sumy. Pokiaľ ide o čiastočné úhrady dlžnej sumy zo strany žalovaného, žalovaný je naďalej presvedčený, že jasne a zrozumiteľne určil, čo plní. Žalobca poskytol žalovanému pôžičku = istinu. Slová pôžička a istina sú v danom právnom vzťahu SYNONYMÁ. Ak teda žalovaný uviedol, že spláca pôžičku (= istinu), nebol žiaden dôvod na to, aby žalobca zaúčtoval dané plnenie na príslušenstvo pôžičky (=príslušenstvo istiny).

O to viac bol prejav vôle žalovaného určitý a zrozumiteľný v tom, že splátky príslušenstva označil rovnako jazykovo správne ako „ÚROKY Z OMEŠKANIA“ resp. „ZMLUVNÝ ÚROK“. Ak by aj žalobca nesprávne pochopil označenie splátok istiny, potom museli byť akékoľvek jeho pochybnosti odstránené po pripísaní splátok úroku a úroku z omeškania na jeho účet a/alebo po doručení listu žalovaného žalobcovi. Žalovaný sa naďalej nestotožňuje s právnym názorom žalobcu ohľadom prípustnosti kumulácie úrokov a úrokov z omeškania. Veriteľovi nevzniká súčasný nárok na zmluvné úroky aj úroky z omeškania po dni splatnosti pôžičky. Do splatnosti pôžičky má veriteľ nárok iba na zmluvné úroky a po splatnosti pôžičky iba na úroky z omeškania. V Čl. II odsek 2.1 zmluvy o pôžičke si žalovaný a spoločnosť Aspin a.s. jasne dohodli, že „Dlžník sa zaväzuje zaplatiť veriteľovi za poskytnutie finančných prostriedkov úroky vo výške 10 % p. a. Úroky sú splatné naraz spolu s istinou v súlade s článkom III. tejto zmluvy.“ a v Čl. III odsek 3.2. „V prípade, že sa dlžník dostane do omeškania so splnením svojho záväzku vrátiť veriteľovi finančné prostriedky alebo ich časť vrátane dohodnutých úrokov, je veriteľ oprávnený požadovať od dlžníka úrok z omeškania vo výške ustanovenej vo všeobecne záväzných právnych predpisoch a dlžník je povinný túto sumu uhradiť veriteľovi do 3 (troch) pracovných dní odo dňa, kedy veriteľ o to dlžníka písomne požiada.“. Ak by veriteľ po splatnosti pôžičky popri úrokoch z omeškania požadoval aj zmluvné úroky z dlžnej (splatnej) istiny, vlastne by sa istina veriteľa úročila duplicitne. Takejto požiadavke by podľa žalobcu súd mal odoprieť právnu ochranu aj z titulu rozporu s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), resp. pravidlami poctivého obchodného styku (§ 265 Obchodného zákonníka).

9. Podľa ustanovenia § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

10. Podľa ustanovenia § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len „Obchodný zákonník“) táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

11. Podľa ustanovenia § 261 ods. 9 Obchodného zákonníka zmluvy medzi osobami uvedenými v odsekoch 1 a 2, ktoré nie sú upravené v hlave II tejto časti zákona, a sú upravené ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku, spravujú sa príslušnými ustanoveniami o tomto zmluvnom type v Občianskom zákonníku a týmto zákonom.

12. Podľa ustanovenia § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka pri plnení peňažného záväzku sa započíta platenie najprv na úroky a potom na istinu, ak dlžník neurčí inak.

13. Podľa ustanovenia § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatennej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia.

14. Podľa ustanovenia § 369 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak výška úrokov z omeškania nebola dohodnutá, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

15. Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka, sadzba úrokov z omeškania sa rovná základnej úrokovej sadzbe Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka omeškania zvýšenej o osem percentuálnych bodov; takto určená sadzba úrokov z omeškania sa použije počas celého tohto kalendárneho polroka omeškania.

16. Medzi stranami nebolo v konaní sporné, že medzi právnym predchodcom žalobcu (spoločnosťou Aspin, a.s.) ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, poskytnutie pôžičky vo výške 150.000 eur a pripísanie tejto sumy na účet žalovaného dňa 28.07.2015. Rovnako neboli sporné ani čiastkové úhrady žalovaného a to vo výške 35.000 eur pripísanej na účet žalobcu dňa 21.11.2017, vo výške 145.000 eur pripísanej na účet žalobcu dňa 22.12.2017, vo výške 2.750 eur pripísanej na účet žalobcu dňa 15.01.2018 a napokon úhrada vo výške 2.379,18 eur pripísaná na účet žalobcu dňa 24.01.2020. Spornou v konaní bolo či žalovaný ako dlžník jednoznačne špecifikoval svoju

vôľu, ako má žalobca prijaté čiastočné plnenia započítať na existujúci dlh a či je možná kumulácia úročenia dlžnej sumy zmluvnými úrokmi a úrokmi z omeškania.

17. Na základe vykonaného dokazovania a opätovného posúdenia zmluvného vzťahu s poukazom na závery odvolacieho súdu dospel súd k záveru, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Aspin, a.s. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 22.07.2015 zmluvu o pôžičke, na základe ktorej sa právny predchodca žalobcu zaviazal poskytnúť žalovanému pôžičku v sume 150.000 eur, čomu zodpovedal záväzok dlžníka vrátiť veriteľovi finančné prostriedky dohodnutým spôsobom s lehotou splatnosti do 31.07.2017 (bod 3.1 zmluvy) a s dohodnutými zmluvnými úrokmi vo výške 10 % ročne (bod 2.1 zmluvy). Z uvedenej zmluvy je zrejmé, že plnenie zo strany žalovaného bolo dohodnuté ako plnenie v peniazoch a nie ako plnenie vo forme prevodu 1/3 členského podielu žalovaného v Poľnohospodársko-šľachtiteľskom družstve Krakovany- Stráže. Ako vyplýva z čl. I bod 1.5 Zmluvy o pôžičke v prípade, ak žalobca získa členské práv v uvedenom družstve, mal tieto previesť (v rozsahu 1/3 členského podielu v družstve) previesť na veriteľa za odplatu vo výške 50.000 eur, pričom táto pohľadávka žalovaného sa mala započítať na záväzok žalovaného vrátiť veriteľovi poskytnutú pôžičku v sume 50.000 eur. Vzhľadom na uvedené nemožno dospieť k záveru, že zmluva umožňovala žalovanému možnosť splniť svoj záväzok dvoma druhovo odlišnými plneniami.

17.1. Z článku I bod 1.4 zmluvy o pôžičke ďalej vyplýva, že poskytnuté finančné prostriedky mali byť dlžníkom použité za účelom získania členského podielu (navýšenia základného imania) v Poľnohospodársko-šľachtiteľskom družstve. Je teda zrejmé, že pôžička bola žalovanému poskytnutá ako podnikateľovi za účelom jeho podnikateľskej činnosti. Právny vzťah medzi zmluvnými stranami založený zmluvou o pôžičke je tak v prejednávacom prípade obchodnoprávnym vzťahom s poukazom § 261 ods. 9 Obchodného zákonníka, a teda sa naň vzťahuje právna úprava Obchodného zákonníka, vrátane spôsobu započítavania čiastočných úhrad (§ 330 Obchodného zákonníka) a tiež výšky úrokov z omeškania (§ 369 Obchodného zákonníka).

18. Ďalej sa súd zaoberal tým, či žalovaný ako dlžník jednoznačne špecifikoval svoju vôľu, ako má žalobca prijaté čiastočné plnenia započítať. Z predložených výpisov z bankového účtu (č.l. 15 - 17 spisu) žalobcu vyplýva, že žalovaný dňa 21.11.2017 poukázal sumu 35.000 eur s poznámkou „pôžička splátka čiastočná“, dňa 22.12.2017 poukázal sumu 30.000 eur s poznámkou „pôžička splátky zmluvný úrok“, dňa 22.12.2017 poukázal sumu 115.000 eur s poznámkou „pôžička splátka 2. časť“ a dňa 15.01.2018 poukázal sumu 2.750 eur s poznámkou „pôžička - úroky z omeškania“. Z ustanovenia § 330 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka je zrejmé, že právo voľby či sa či sa poskytnuté plnenie veriteľovi dlžníkom započíta na istinu pohľadávky alebo na príslušenstvo má výlučne dlžník a to v momente plnenia veriteľovi. Súd má za to, že žalovaný nevyjadril dostatočne určito svoju vôľu pri čiastočných úhradách poukázaných dňa 21.11.2017 s poznámkou „pôžička splátka čiastočná“ a 22.12.2017 „pôžička splátka 2. časť“. Neobstojí argumentácia žalovaného, že slová pôžička a istina sú v danom právnom vzťahu synonymá a ak teda žalovaný uviedol, že spláca pôžičku (= istinu), nebol žiaden dôvod na to, aby žalobca zaúčtoval dané plnenie na príslušenstvo pôžičky. Je zrejmé, že v čase plnenia žalovaného pôžička predstavovala dlh na istine, zmluvných úrokoch a úrokoch z omeškania a teda stotožňovať pojem pôžička a pojem istina (ktorá predstavuje pomernú časť dlhu bez úrokov) nie je možné. Súd v tejto súvislosti poukazuje aj na vyjadrenie žalobcu v jeho písomnom podaní zo dňa 05.01.2022, v ktorom v časti výkladu pojmu pôžička dáva so pozornosťou kodifikačnú príručku- Slovník súčasného slovenského jazyka, podľa ktorého „istina je požičaná suma peňazí, z ktorej banka počíta výšku úrokov a ktorá sa splácaním znižuje; suma tvoriaca základ pôžičky.“

19. Pokiaľ ide o list žalovaného zo dňa 12.01.2018 (č.l. 40 spisu) súd sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu, že takéto dodatočné vysvetlenie žalovaného o tom, ktorú časť dlhu čiastočnými platbami plnil nemožno akceptovať. Nemožno totiž od veriteľa žiadať, aby čakal až na prípadné vyjadrenie dlžníka o jeho úmysle pri čiastočných úhradách, čo ktorou plní. Ak dlžník zamýšľa vylúčiť započítanie čiastočných plnení tak, ako to stanovuje § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka, musí prejavíť svoju vôľu ešte pred alebo pri uskutočnení platby. Tak ako už bolo konštatované v prvom rozsudku prvostupňového súdu prvoradý význam pri určení, na ktorý záväzok (resp. jeho časť) sa poskytnuté plnenie započíta, má vôľa dlžníka. Dlžník svojím jednostranným vyhlásením rozhoduje o tejto skutočnosti, pričom takéto vyhlásenie však musí dlžník urobiť bezprostredne pri plnení, pretože vyhlásenie dlžníka o započítaní plnenia urobené neskôr nemá význam a pri plnení dôjde k uplatneniu pravidla obsiahnutého v § 330 Obchodného zákonníka.

20. Vzhľadom k tomu, že súd nepovažoval prejav vôle pri uskutočnení plnení zo strany žalovaného zo dňa 21.11.2017 a dňa 22.12.2017 (ohľadom špecifikácie sumy vo výške 115.000 eur) za dostatočne určitý dospel k záveru, že žalobca postupoval správne a v súlade s ustanovením § 330 Obchodného zákonníka, keď

- prvú splátku vo výške 35.000 eur (označenú ako „pôžička splátka čiastočná“) započítal v prvom rade na úroky z omeškania, ktoré v čase úhrady predstavovali 4.237,50 eur, následne na zmluvné úroky, ktoré predstavovali sumu 35.375 eur,

- druhú splátku poskytnutú vo výške 30.000 eur (označenú ako „pôžička splátky zmluvný úrok“) započítal vzhľadom na jednoznačne prejavenu vôľu žalovaného na zmluvné úroky, ktoré v tom čase t.j. 22.12.2017 žalobca evidoval vo výške 5.904,17 eur a zvyšné plnenie započítal na úrok z omeškania v tom čase vo výške 1.162,50 eur a na istinu vo výške 150.000 eur a ďalšiu časť druhej splátky vo výške 115.000 eur (označenú ako „pôžička splátka 2. časť“) započítal na istinu, ktorá bola v čase započítania vo výške 127.066,67 eur

- tretiu splátku poskytnutú vo výške 2.750 eur (označenú ako „pôžička - úroky z omeškania“) započítal v prvom rade na úhradu úrokov z omeškania, ktoré v tom čase predstavovali sumu 72,40 eur a následne zvyšnú sumu na zmluvné úroky vo výške 80,44 eur a následne na istinu.

20.1. Zároveň má súd za to, že žalobca postupoval správne pri započítaní prijatej platby dňa 24.01.2020 vo výške 2.379,18 eur označenú žalovaným ako „28Cd-70-2019“, keď časť sumy započítal na úroky z omeškania v tom čase predstavujúce sumu 1.725,53 eur a zvyšnú časť na úhradu istiny predstavujúcej v tom čase sumu 9.469,51 eur. Uvedením čísla konania žalovaný nešpecifikoval síce svoju vôľu ako má žalobca prijaté plnenie započítať na existujúci dlh, nakoľko sa však jednalo o plnenie na základe prvého rozsudku v tejto veci, ktorým bola žalobcovi právoplatne priznaná suma z dôvodu dlhu žalovaného na zmluvných úrokoch a úrokoch z omeškania a žalobca ku dňu prijatia plnenia evidoval voči žalovanému pohľadávku na istinu a úroku z omeškania, tak ako je uvedené vyššie, vykonaný zápočet bol v súlade s rozhodnutím súdu ako aj ustanovením § 330 Obchodného zákonníka. Zostatok istiny vzhľadom na vyššie uvedené predstavuje sumu vo výške 8.815,86 eur, pričom súd uložil žalovanému povinnosť uhradiť ju žalobcovi.

21. Občiansky zákonník v ustanovení 658 ods. 1 umožňuje pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Úroky dohodnuté pri poskytovaní peňažnej pôžičky predstavujú odmenu za užívanie požičanej istiny. Tieto je potrebné odlišovať od úrokov z omeškania, na ktoré má veriteľ zo zákona právo, ak sa dlžník dostal s peňažným plnením do omeškania. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne nestanovia, do akej výšky je možné pri peňažnej pôžičke dojednať úroky, z tejto skutočnosti však nemožno vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o pôžičke, nakoľko i tu platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností, vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov, nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka či Obchodného zákonníka tiež nevyplýva zákaz v zmysle ktorého by dlžník nemal platiť úroky z dlžnej sumy až do úplného splatenia. Žalobca má za to, že ako veriteľ by mal mať právo na zmluvné úroky, keďže hlavný záväzok aj keď sa stal splatným nebol splnený. Naopak žalovaný má za to, že po splatnosti pôžičky žalovaný už nemá nárok na zmluvný úrok, ale úrok z omeškania, ktorého úlohou je poskytnúť veriteľovi náhradu za neoprávnené užívanie jeho kapitálu.

21.1. Aj keď k otázke kumulácie úrokov a úrokov z omeškania odvolací súd nevyslovil záväzný právny názor, poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 16.06.2020 sp.zn. 5Cdo 42/2020, v ktorom sa konštatuje, že za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravida vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatenie je pritom inštitút slúžiaci ochrane veriteľa. Veriteľ však peňažné prostriedky nemá ale patrí mu za ne dohodnutá odmena. Záväzok dlžníka v zmysle splatenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, pretože dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. V ďalšom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 18.08.2020 sp.zn. 1Cdo/94/2019 sa konštatuje, že úrok z úveru a úrok z omeškania sú dva odlišné inštitúty, ktoré je potrebné dôsledne odlišovať a nemožno

ich zamieňať. Po zosplatnení úveru teda z nesplatenej istiny ďalej beží úrok z úveru (ako odmena za poskytnuté finančné prostriedky, ktoré dlžník v dohodnutej dobe nevrátil) až do ich vrátenia a v prípade omeškania dlžníka beží zároveň taktiež úrok z omeškania (ako sankcia za omeškanie s úhradou peňažného záväzku). V uvedených prípadoch bola síce otázka kumulácie riešená v spotrebiteľských veciach týkajúcich sa spotrebiteľského úveru, uvedené však podľa názoru súdu nebráni prijatiu právneho názoru prípustnosti kumulácie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po splatnosti dlhu aj tejto veci.

21.2. Pokiaľ ide o úročenie dlžnej sumy zo zmluvy o pôžičke, súd uvádza, že ak nastal stav po splatnosti pôžičky, kedy žalovaný ako dlžník naďalej disponuje s poskytnutými peňažnými prostriedkami a tieto napriek tomu, že ich mal vrátiť ďalej užíva, niet dôvodu, aby žalobcovi ako veriteľovi neplatil zmluvné úroky ako odmenu za ich poskytnutie, keďže ich v dojednanej dobe nevrátil. Súd má za to, že priznaniu zmluvných úrokov nebráni ani čl. II odsek 2.1. zmluvy o pôžičke, pričom toto ustanovenie nemožno vykladať tak, že žalobcovi ako veriteľovi aj v prípade omeškania s úhradou dlžnej sumy patrí dojednaný úrok len za obdobie do splatnosti pôžičky. K argumentácii žalovaného, že takéto duplicitné úročenie je v rozpore s dobrými mravmi súd opätovne poukazuje na vyššie uvedené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR k otázke kumulácie úrokov a úrokov z omeškania, tiež na odlišnú funkciu oboch týchto inštitútov (odmena ?-? sankcia), s tým, že priznanie dojednaného zmluvného úroku v primeranej výške a úroku z omeškania nemožno považovať za hrubý zásah do oprávnených záujmov dlžníka. Súd dospel k záveru, že žalobca je oprávnený momentom splatnosti celého dlhu požadovať od žalovaného nielen úrok z omeškania, ale aj zmluvné úroky a teda jeho nárok na zaplatenie zmluvných úrokov, ktorými úročil nesplatenú sumu istiny aj po splatnosti pôžičky, ktorá nastala 31.07.2017 je dôvodný.

22. Pri posudzovaní požadovaného úroku z omeškania vychádzal súd zo skutočnosti, že zo strany žalovaného nedošlo k úhrade dlžnej sumy, čím žalobcovi vznikol zákonný nárok požadovať popri plnení istiny aj úroky z omeškania. V čase omeškania žalovaného pripúšťalo nariadenie vlády SR č. 21/2013 Z.z. právo požadovať úroky z omeškania vo výške 9 % ročne, pričom rozhodujúca je výška sankčných úrokov ku dňu počiatku omeškania a táto pretrváva bez ohľadu na zmenu ich výšky počas celej doby omeškania. Súd vzhľadom na to, že sa žalovaný dostal s úhradou dlžnej sumy do omeškania uložil žalovanému povinnosť zaplatiť z dlžnej sumy vo výške 8.815,86 eur úrok z omeškania vo výške 9 % ročne od 25.01.2020 (t.j. odo dňa nasledujúceho po úhrade sumy 2.379,18 eur) až do zaplatenia.

23. Podľa ustanovenia § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24. Podľa ustanovenia § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

25. Podľa ustanovenia § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. Súd o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov prvostupňového konania v plnom rozsahu. Z obsahu spisu vyplýva, že upomínací súd vyzval žalobcu, aby sa vyjadril, či súhlasí s vydaním platobného rozkazu v časti istiny 9.469,51 eur a v časti úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 9.469,51 eur od 16.01.2018 do zaplatenia s poučením, že ak súhlasí s vydaním platobného rozkazu v časti, ktorá nie je v rozpore s právnymi predpismi, platí, že návrh bol vo zvyšnej časti vzatý späť a konanie sa v tejto časti zastavilo. Žalobca v upresnení žaloby uviedol, že súhlasí s vydaním platobného rozkazu v znení ako uviedol upomínací súd, čo v zmysle § 8 ods. 1 zákona o upomínacom konaní znamená, že v časti zmluvných úrokov 10 % ročne zo sumy 9.469,51 eur od 16.01.2018 do zaplatenia vzal žalobca žalobu späť. Pre účely rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania však súd toto späťvzatie nevyhodnotil ako úspech žalovaného resp. neúspech žalobcu, keďže k späťvzatiu a zastaveniu konania došlo ešte pred dorúčením žaloby žalovanému. Nakoľko bol žalobca plne úspešný aj v odvolacom konaní, keď odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa v žalobcom napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej, priznal mu aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

27. O výške trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

Poučenie:

: Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Trnava.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné súdne rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon exekúcie podľa Exekučného poriadku (zákon č. 233/1995 Z.z.).